



Belediye Meclis Toplantılarına Başkanlık Edebilecekler

UYARI: Makale'nin tamamına, sitemize üye girişi yaptıktan sonra ulaşabilirsiniz. Siteye üye değilseniz, lütfen ÜYE OL butonuna tıklayarak üye olunuz. Üyelik esnasında, girilen bilgilerin şüpheli olması halinde, üyeliğiniz silinecektir.

Meclis Toplantılarına Başkanlıkta Başkan Vekilliği Uygulaması

Can Emre MEMİŞ^[1]

Giriş

Belediyelerin iş ve işlemlerini yürütmeleri, kanunla verilen görevleri yerine getirmeleri, organları ve çalışan personeli vasıtasıyla olmaktadır.

Belediyelerin bazı iş ve işlemleri rutin, mevzuatla belirlenen ve herhangi bir karar organının veya vesayet makamının tasarrufu veya kararı olmadan yerine getirilebilecek iş ve işlemler olmasına karşın, bazı iş ve işlemleri yürütebilmesi için ise karar organlarının buna ilişkin kararlar alması gerekmektedir.

Belediye meclisi, belediyelerin en üst karar organıdır ve de seçilmiş üyelerden oluşmaktadır. Belediye başkanları belediye meclisinin doğal başkanlarıdır. Ancak, bazı durumlarda belediye başkanları meclis toplantılarına katılamaz ve dolayısıyla başkanlık edemezler. Meclis çalışmalarına böyle durumlarda, kimin başkanlık edeceği tartışılmakta veya bu konuda tereddüt edilebilmektedir.

Bu yazımızda, belediye başkanlarının toplantılara katılmadığı durumlarda meclise, hangi durumlarda kimlerin başkanlık edeceği hususu ile belediye meclisi toplantıya katıldığı halde toplantıya başkanlık edemeyeceği durumları değerlendireceğiz.

Meclis Başkanlığı

Belediye meclisinin başkanının belediye başkanı olduğu hususu, 5393 sayılı Belediye Kanununun "Belediye başkanının görev ve yetkileri"ni düzenleyen 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendindeki "Meclise ve encümene başkanlık etmek" hükmünün sonucudur. Diğer bir ifade ile belediye başkanları, belediye meclisinin de başkanlarıdır.

Başkan Vekilliği

Başkan vekilliği hususunu ikiye ayırarak incelemek gerekecektir. Bunlardan birisi belediye başkan vekilliği, diğeri ise belediye meclis başkan vekilliğidir.

Kanunun 40 inci maddesinde de hükme bağlandığı üzere; belediye başkanı izin, hastalık veya başka bir sebeple görev başında bulunmadığı hâllerde, bu süre içinde kendisine vekâlet etmek üzere, belediye meclisi üyeleri arasından birini başkan vekili olarak görevlendirir.

Başkan vekili, başkanın yetkilerine sahip olarak, belediye tüzel kişiliğini temsil eder, 5393 sayılı Kanunla belediye başkanına verilen tüm görevleri yerine getirir ve yetkileri kullanır.

Belediye Kanunu'nun "Başkanlık Divanı" başlıklı 19 uncu maddesinde ise belediye meclis başkan vekili hususu düzenlenmiştir. Buna göre, belediye meclisinin, mahalli idareler seçim sonuçlarının ilânını takip eden beşinci gün belediye başkanının başkanlığında kendiliğinden toplanarak oluşturacağı başkanlık divanındaki üyelerden ikisi de, meclis birinci ve ikinci başkan vekilidir. (Bunlar ilk iki yıl için görev yapmak üzere seçilir. İlk iki yıldan sonra yeniden seçim yapılarak başkanlık divanı üyeleri yeniden seçilir ve bu seçilenler ilk mahallî idareler seçimlerine kadar görev yaparlar.)

Belediye meclis başkan vekilleri, belediye başkanının, belediye başkan vekilinin toplantılara katılmadığı hallerde, meclis tarafından seçilmiş meclis başkan vekili başkanlık eder. Meclis başkan vekili sadece belediye başkanının belediye meclisindeki görev ve yükümlülüklerini yürütmekle sorumludur.

Meclise Kimler Başkanlık Eder?

Girişte de belirttiğimiz üzere, bazen belediye başkan vekili ile belediye meclis başkan vekilinin meclise ilişkin yetkileri tereddüt yaratmaktadır.

Belediye Kanununa göre, yukarıda da belirtildiği üzere belediye başkan vekili, belediye başkanının tüm yetkilerine haizdir. Bu yetkilerden biri de, belediye meclisine başkanlık etmektir. Bu nedenle, belediye başkan vekilleri de, aynen belediye başkanı gibi, başkan vekili olarak görevlendirildikleri ve belediye başkan vekillikleri devam eden tarihlere rastlayan meclis toplantılarına başkanlık etmek yetkisine sahiptirler.

Belediye başkanının vekil olarak görevlendirdiği kişi ile belediye başkanı arasında, bu yetkinin kullanılması açısından hiçbir fark bulunmamaktadır.

Peki, belediye meclis başkan vekilleri, meclise hangi durumlarda ve ne zaman başkanlık edecektir?

Bunun cevabı, Kanunun 19 uncu maddesinde mevcuttur. Buna göre; meclise belediye başkanının, katılamaması durumunda meclis birinci başkan vekili, onun da katılamaması durumunda ikinci başkan vekili başkanlık edecektir.

Sonuç olarak, belediye başkanının geçici olarak beldeden ayrılması, geçici görevli olarak başka bir yere gitmesi, rahatsızlanması ve benzeri durumlarda görevinden geçici olarak ayrılması halinde, yerine bakmak üzere vekil görevlendirebileceği görülmektedir. Bu şekilde yerine görevlendireceği belediye başkan vekilleri, belediye meclislerine başkanlık etme yetkisine de sahiptir. Yani, bu döneme rastlayan toplantılara, başkanlık edecektir.

Buna karşılık, belediye başkanının/belediye başkan vekilinin bu şekilde görevinden geçici olarak ayrılma durumunun olmaması, yani belediye başkanının/belediye başkan vekilinin görevinin başında resmen bulunduğu ve bu halde işlerin yoğunluğu ya da belde sınırı içinde katılacağı toplantı ya da başka bir gerekçe ile meclis toplantısına katılamayacağı durumlarda, yerine bir belediye başkan vekili de görevlendirmesinin Kanunen gerekli olmadığı durumlarda, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 19 uncu maddesi hükmünce, belediye meclis toplantılarının belediye meclisi birinci başkan vekilinin o da yoksa ikinci başkan vekilinin başkanlığında yapılması gerekir.

Sonuç

Sonuç olarak;

- Belediye meclis toplantılarına belediye başkanlarının başkanlık edeceği,
- Belediye başkanının resmi olarak görevinin başında bulunmasına rağmen, herhangi bir nedenle toplantıya katılamadığı durumlarda, meclise belediye başkan birinci veya ikinci başkan vekillerinin başkanlık etmesi gerekeceği,
- Belediye başkanının herhangi bir nedenle geçici olarak görevinden ayrılması sonucu yerine görevlendirdiği belediye başkan vekillerinin de, belediye başkanı gibi belediye meclis toplantılarına başkanlık edeceği; onların da herhangi bir nedenle meclis toplantılarına katılamamaları durumunda, belediye meclisine belediye başkan birinci veya ikinci başkan vekillerinin başkanlık etmesi gerekeceği,

konusunda tereddüt bulunmamaktadır.

Dolayısıyla, belediye başkanının geçici olarak görevden ayrıldığı ve belediye başkan vekili görevlendirdiği zamanlara denk gelen toplantılara, görevlendirilmiş olan belediye başkan vekilinin katılması durumunda, toplantılara belediye meclis başkan vekilleri değil, belediye başkan vekilleri başkanlık edecektir.

Bunun yanında, belediye başkanının veya belediye başkan vekilinin toplantılara katıldığı bazı durumlarda da, oturumlara başkanlık edememesi söz konusudur. Bu toplantılar;

- Yıllık faaliyet raporunun görüşüldüğü meclis toplantıları ve

- Belediye başkanı ve belediye başkan vekilinin, münhasıran kendileri, ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları ve evlatlıkları ile ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarıdır[2].

[1] ODTÜ, Kentsel Politika Planlaması ve Yerel Yönetimler. Yüksek Lisans.

[2] Bu husus, meclis üyeleri için de geçerlidir.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA